

37 - Technieken om woordenschat te leren

Doelstelling: Deze tool geeft tips om vluchtelingen te helpen nieuwe woordenschat te leren en te gebruiken en na te denken over hun leerproces

Zoveel individuen, zoveel leerwensen (zie Tool 14 *Diversiteit in leergroepen*). Daarom is het belangrijk vluchtelingen diverse leertrajecten aan te bieden om zich de doeltaal eigen te maken. Deze tool verduidelijkt enkele methodes om vluchtelingen een eigen lijst van woordenschat te laten aanleggen waarmee ze de nieuw aangeleerde woorden en zinnen kunnen toepassen.

Woordenschat leren

Materiaal

- vijf tot tien woorden/uitdrukkingen, bv. uit de vorige bijeenkomst/week/maand of woorden/uitdrukkingen over een bepaald onderwerp (bv. voedsel, gezondheid ...): woordkaartjes, schriften,
- ander leermateriaal, bv. teksten, notities ...,
- sjabloon (zie hieronder).

Doelstellingen

- woordenschat van de nieuwe taal ontdekken,
- woordenschat herhalen,
- notities ordenen zodat ze hun nut bewijzen buiten de leeromgeving.

Beschrijving

Vluchtelingen noteren de nieuwe woorden/zinnen en vinken aan ✓ hoe ze de woorden hebben onthouden/toegepast.

In groepsverband:

- A. Stel de woorden aanschouwelijk voor op een poster/foto's of noteer ze op kaartjes.
- B. Telkens wanneer de vluchtelingen een van deze woorden opmerken of zelf gebruiken, plaatsen ze daarbij een sterretje, een smiley of een gekleurde stip. Zo wordt het duidelijk hoe vaak de woorden worden gebruikt en in hoe vertrouwd ze worden.

Volgende stappen

- Herhaal woorden/zinnen.
- Moedig taalverwervers aan om post-its, kaartjes, woordenschatapps enz. te gebruiken als hulp bij het leren van woorden.
- Houd rekening met het feit dat nieuwe woordenschat leren tijd vraagt en dat het cruciaal is om gelegenheden te scheppen om nieuwe woordenschat te gebruiken.

Een persoonlijke woordenlijst aanleggen

In een schrift

Bij het leren van een nieuwe taal houden veel cursisten de nieuwe woorden bij in een lijst of in een schrift. Aangezien het aantal woorden, zinnen en uitdrukkingen elke dag flink aangroeit, is het belangrijk om deze verzameling woordenschat vanaf het begin te ordenen. Voor de taalverwervers is het motiverend om te zien hoe hun 'taalbank' aangroeit.

Ze kunnen hun schrift bijvoorbeeld per scenario of per onderwerp indelen zodat alle woorden rond een bepaald thema makkelijk terug te vinden zijn. Elke pagina in het schrift moet opgedeeld zijn zodat de vluchteling bijkomende informatie kan toevoegen. Een losbladige map is daartoe erg handig. Je kunt daaruit ook bladzijden wegnemen wanneer je een bepaalde woordenschat onder de knie hebt.

Voorbeeld:

Onderwerp:		
Woord of zin	In mijn taal	Waar kan ik dit woord of deze zin gebruiken?

Met een rooster om nieuwe woordenschat op te tekenen, te herhalen en erover na te denken

Hieronder vind je een voorbeeld van een rooster dat gekopieerd en in een losbladige map bewaard kan worden. Als de woordenschat volgens een specifiek scenario, onderwerp, doel enz. in de map wordt geordend, is hij makkelijk te raadplegen. Wanneer vluchtelingen het rooster er af en toe bijnemen, kunnen ze hun vooruitgang in het gebruik van bepaalde woordenschatitems aangeven tot het een natuurlijk onderdeel wordt van hun communicatie. In het voorbeeld hieronder maakt men gebruik van een of meerdere vinkjes (✓) om deze voortgang van het leerproces weer te geven. Telkens wanneer de deelnemers de woorden herhalen, vinken ze aan waar de woordenschat werd gebruikt en in welke mate ze zich de woorden en uitdrukkingen konden herinneren of ze konden toepassen.

Vink aan (✓ of ✓✓ of ✓✓✓ enz.) wat van toepassing is of noteer de datum/context.

Woord / uitdrukking	Opgemerkt in een conversatie, tv-programma, sms, opschrift ...	De betekenis onthouden zonder aanknopingspunten zoals woordenschatkaartjes, notities enz.	Onthouden hoe je dit zegt in de doeltaal*	Toegepast: mondeling / schriftelijk*	
Goeiemorgen!	✓✓	✓✓✓✓	✓✓	✓	
Dienstregeling	✓✓	✓✓	hoeft niet.	hoeft niet.	
Bus	✓				
Ticket	✓				

*niet nodig voor bepaalde uitdrukkingen.

Met woordenschatkaartjes

Veel taalverwerwers gebruiken kaartjes om nieuwe woorden en informatie te onthouden. Je kunt daarvoor steekkaarten gebruiken of dik papier versnijden in kaartjes. Hieronder vind je een voorbeeld van de manier waarop vluchtelingen kaartjes kunnen gebruiken om hun vooruitgang op het vlak van woordenschat weer te geven.

Methode

Noteer slechts één woord of uitdrukking op een kaartje.

De vluchtelingen vermelden op de achterzijde de vertaling van het woord in hun moedertaal.

Ze kunnen bovenaan op de kaarten rechthoekjes of vakjes tekenen die als volgt worden ingevuld:

1. Vink het eerste vakje aan als je het woord herkent (in een conversatie, een tekst, een opschrift ...).
2. Vink het tweede vakje aan telkens wanneer je je de betekenis herinnert los van de context (bv. door enkel het woordenschatkaartje te bekijken).
3. Vink het derde vakje aan telkens wanneer je je het woord kunt herinneren zonder het kaartje te bekijken*.
4. Vink het vierde vakje aan telkens wanneer je het woord of de zin mondeling of schriftelijk gebruikt*.
5. Vink het 😊-vakje aan als je het gevoel hebt dat je het woord of de uitdrukking actief kunt gebruiken.

Je kunt dit sjabloon afdrukken of zelf je kaartjes maken.

*niet nodig voor bepaalde uitdrukkingen.

Voorbeeld

De vluchteling heeft een medische behandeling ondergaan. Het woord 'dokter' is erg vertrouwd geworden en daardoor zal hij het meteen herkennen als hij het hoort.

Hij leerde ook het woord 'voorschrift', maar kan het moeilijk onthouden. Hij herkent het wel wanneer de dokter of verpleegkundige erover spreekt en hem een voorschrift geeft.

Hij kent het woord 'apotheek' omdat het lijkt op het woord in zijn moedertaal.

✓	✓	✓		😊	✓				😊	✓	✓	✓	✓	✓ 😊
dokter					voorschrift					apotheek				
				😊					😊					😊
				😊					😊					😊